

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

*INSTITUTA ZA MJERITELJSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2019. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

**INSTITUTA ZA MJERITELJSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2019. GODINU**

Broj: 03-16-1-621/20

Sarajevo, juni 2020. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	5
	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	5
	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	7
II	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	9
1.	KRITERIJI	9
2.	REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA	9
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
4.	BUDŽET	11
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	11
5.1	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	11
5.1.1	<i>Službena vozila</i>	12
5.1.2	<i>Ugovori o djelu</i>	12
5.2	Pregled prihoda i primitaka	13
5.3	Bilans stanja	13
5.4	Pregled dinamike zapošljavanja	13
6.	JAVNE NABAVKE	14
6.1	Nabavka opreme za kalibraciju	14
6.2	Nabavka etalonskog seta	15
7.	OSTALO	16
7.1	Donacije	16
8.	KOMENTARI	17
	PRILOZI	17

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institut)** koja obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2019. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Instituta prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2019. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od **Instituta** u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Instituta** je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U vezi s revizijom finansijskih izvještaja **Instituta** za 2019. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije **Instituta** za 2019. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju, **procedure javne nabavke opreme za kalibraciju i etalonskog seta nisu provedene uz dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavkama (tačka 6.1. i 6.2. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standardu za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od **Instituta** u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizion dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Instituta** je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrhovito i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje **Instituta**, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 29.06.2020. godine

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za ocjenu usklađenosti sa zakonima i drugim propisima korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2019. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o finansiranju institucija BiH.

2. REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je finansijsku reviziju Instituta za 2018. godinu, sačinio Izvještaj o finansijskoj reviziji te izrazio pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje Instituta i pozitivno mišljenje na usklađenost poslovanja, uz skretanje pažnje na slabosti i nedostatke u provođenju procedura javne nabavke aviokarata i kompjuterske opreme.

U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih slabosti. Institut je postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i izvijestio nas o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u cilju nadilaženja nepravilnosti identifikovanih u Izvještaju o obavljenoj reviziji za 2018. godinu.

Uvidom u preduzete aktivnosti, dajemo osvrt na realizaciju preporuka:

Ocjena realizacije preporuka	Realizovana	Realizacija u toku	Nerealizovana
Institut je i u tekućoj godini slao urgencije Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara BiH za povećanje broja vozila.			
Institut je nastavio sa praksom angažovanja osoba po ugovoru o djelu od kojih su neki angažovani već duži vremenski period.			
Institut je i tokom 2019. godine nabavljao aviokarte iz donatorskih sredstava bez provođenja procedure javne nabavke. Tokom godine donator je dostavio dokument kojim se regulišu nabavke roba i usluga gdje, između ostalog, stoji da se nabavke vrše tako da se poštuje princip najbolje vrijednosti za novac ili najniže cijene, ako je to			

moгуће. Zbog toga je Institut uveo praksu da se za nabavke aviokarata iz donatorskih sredstava za svaku pojedinačnu nabavku traže tri ponude kako bi se zadovoljio zahtjev donatora.			
Kao i prethodne godine, uočeni su određeni nedostaci prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacije kod nabavki iz kapitalnih sredstava.			

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Institut je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Instituta, utvrđena su ukupno 72 radna mjesta. Institut je još 2015. godine prema Vijeću ministara BiH, a u skladu s Odlukom o principima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave BiH, uputio Prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa sistematizacijom Instituta, radi davanja saglasnosti na isti. Uz Prijedlog pravilnika dostavljena su i potrebna mišljenja mjerodavnih organa. Prijedlogom nije predviđeno povećanje ukupnog broja izvršilaca.

Institut je više puta upućivao urgencije prema Vijeću ministara BiH tražeći obavijest o statusu upućenog materijala, odnosno stavljanju na dnevni red sjednica Vijeća ministara BiH. Međutim, Prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, iz nepoznatih razloga, još uvijek nije usvojen od strane Vijeća ministara BiH. Trenutačno važeći Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Instituta donesen je 2006. godine.

U skladu sa Zakonom o mjeriteljstvu, u okviru Instituta djeluje Vijeće za mjeriteljstvo, kao stručno savjetodavno tijelo. Vijeće učestvuje u formiranju stručnih mjeriteljskih komisija, predlaže naučne i obrazovne aktivnosti u oblasti mjeriteljstva te daje stručnu ocjenu godišnjih planova i izvještaja o radu Instituta i entitetskih institucija za mjeriteljstvo u Federaciji BiH i Republici Srpskoj, na zahtjev Vijeća ministara BiH ili resornog ministra. Članove Vijeća imenuje Vijeće ministara BiH na prijedlog direktora Instituta i entitetskih institucija za mjeriteljstvo u Federaciji BiH i Republici Srpskoj.

Iako je Institut još 2015. godine prema Vijeću ministara BiH na saglasnost uputio Prijedlog odluke o imenovanju članova Vijeća za mjeriteljstvo sa svim potrebnim popratnim materijalom, Vijeće ministara BiH, iz nepoznatih razloga, još uvijek nije dalo saglasnost na Prijedlog odluke.

Institut je dokumentovao ključne poslovne procese unutar organizacionih jedinica te utvrdio i procijenio rizike za ostvarivanje ciljeva institucije. Donesena je strategija upravljanja rizicima. Imenovana je osoba zadužena za uspostavljanje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole kao i radna skupina za izradu i provođenje akcionog plana za uspostavljanje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole. Ažuriran je registar rizika te je dostavljen izvještaj rukovodiocu institucije o najznačajnijim rizicima. Institut je usvojio interne procedure koje detaljno uređuju specifične poslovne procese Instituta, kao i procese javnih nabavki, naplate prihoda, evidentiranja transakcija i druge procese. Također, Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH dostavljen je Godišnji izvještaj o finansijskom upravljanju i kontroli za 2019. godinu. U Izvještaju nisu navedene mjere koje se planiraju preduzeti na daljem razvoju finansijskog upravljanja i kontrole.

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH i Odlukom o kriterijima za uspostavu jedinica interne revizije u institucijama BiH, internu reviziju u Institutu bi trebalo obavljati Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH. Konstatovano je da u 2019. godini nije bilo aktivnosti u vezi s internom revizijom u Institutu.

4. BUDŽET

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2019. godinu¹, Institutu su odobrena sredstva u iznosu od 2.611.000 KM. S obzirom na to da je navedeni Zakon usvojen tek krajem 2019. godine, Institut se tokom godine finansirao na osnovu odluka o privremenom finansiranju institucija BiH (četiri odluke). Institut je raspolagao i sredstvima novčanih donacija na osnovu projekta „Evropski program za istraživanje i inovacije u mjeriteljstvu“ u iznosu od 274.513 KM. Dakle, Institut je u 2019. godini raspolagao s ukupno 2.885.513 KM.

Institut je, u skladu s Instrukcijom o prestrukturisanju rashoda budžetskih korisnika za 2019. godinu i Odlukom o prestrukturisanju rashoda Ministarstva finansija i trezora BiH, prestrukturisao odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 34.000 KM. S obzirom na to da se nisu mogle predvidjeti okolnosti koje su dovele do prestrukturisanja rashoda, izvršeno prestrukturisanje je ocijenjeno kao opravdano.

Institut je izradio Izvještaj o radu za 2019. godinu te 12.03.2020. godine dostavio materijal Vijeću ministara BiH.

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Institut je sačinio Godišnji finansijski izvještaj za 2019. godinu i dostavio ga mjerodavnim tijelima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Godišnji izvještaj je sačinjen u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Instrukcijom za sačinjavanje godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta budžetskih korisnika.

5.1 Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u periodu od 01.01. do 31.12.2019. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 2.470.267 KM, što je na nivou izvršenja budžeta od prethodne godine. Rashodi iz takozvane neposredne potrošnje izvršeni su u iznosu od 2.470.267 KM, a izvršenje novčanih donacija iznosilo je 270.017 KM. Budžet je izvršen 95% u odnosu na raspoloživa sredstva.

Finansijski značajni rashodi odnose se na: bruto plaće i naknade plaće (1.308.773 KM), troškove zakupa (270.601 KM), ugovorene i druge usluge (152.475 KM), naknade troškova zaposlenih (135.584 KM) te troškovi nabavke opreme (210.625 KM). Troškovi zakupa nastali su na osnovu ugovora o zakupu uredskog prostora (269.779 KM) i zakupu parking prostora (822 KM). Institut zakupljuje uredski prostor ukupne površine od 1.095 m² te podrumski prostor površine 120 m².

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

¹ Službeni glasnik BiH, broj 84/19

5.1.1 Službena vozila

Ukupni troškovi upotrebe i održavanja službenih vozila u 2019. godini iznose 26.216 KM. Značajniji troškovi odnose se na gorivo (15.377 KM), materijal i usluge održavanja vozila (4.099 KM) i osiguranje vozila (1.962 KM).

U skladu s Pravilnikom Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine², Institut ima pravo na korištenje dva vozila. Trenutačno Institut posjeduje četiri vozila od kojih su dva specijalizovana. Jedno specijalizovano vozilo koristi se za prijevoz mjerne opreme i tehnike, dok je drugo vozilo specijalizovano za verifikaciju i kalibraciju mjerila i etalona zapremine tekućina (vozilo ustupljeno na korištenje laboratoriju Herkon d.o.o. Mostar na period od deset godina).

Pitanje posjedovanja specijalizovanih vozila neophodnih za obavljanje temeljne djelatnosti Instituta još uvijek nije riješeno. Inicijativa za povećanje broja službenih vozila upućena je Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara BiH još 2016. godine uz nekoliko urgencija na koje se Generalni sekretarijat nije očitovao.

PREPORUKA 1

Institut treba, u saradnji s mjerodavnim institucijama, riješiti pitanje posjedovanja specijalizovanih vozila.

5.1.2 Ugovori o djelu

Institut je, u 2019. godini, angažovao 13 osoba po ugovoru o djelu u ukupnom iznosu od 41.430 KM. Dvije osobe angažovane su za poslove koji su isti ili slični poslovima definisanim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Instituta (poslovi čišćenja prostorija i kafe kuhinje te knjigovodstveni poslovi u ukupnom iznosu od 9.650 KM). Za poslove podrške u radu laboratorija angažovane su dvije osobe (iznos od 4.700 KM). Ostali ugovori o djelu (devet osoba u iznosu od 27.080 KM) odnose se na realizaciju projekata, usluge prevođenja, analizu, obradu i unos tekstova na web stranicu, analize *smart* energetske rješenja i grafičke pripreme materijala, pripremu tehničkih specifikacija i provođenje javnih nabavki.

Smatramo da je praksa angažovanja osoba putem ugovora o djelu netransparentna i neprihvatljiva za javni sektor. Ovakav angažman bi eventualno bio opravdan u izuzetnim slučajevima i to za poslove koji se javljaju povremeno.

PREPORUKA 2

Institut bi trebao detaljno analizirati angažman osoba putem ugovora o djelu, a posebno za poslove koji predstavljaju obavljanje redovnih poslova iz mjerodavnosti Instituta.

² Službeni glasnik BiH, broj 26/14

5.2 Pregled prihoda i primitaka

Na osnovu Zakona o mjeriteljstvu, Institut ostvaruje prihode obavljanjem poslova kalibracije etalona i mjerila, verifikacije mjerila, ispitivanja i odobrenja tipa mjerila, ocjenjivanja usklađenosti mjerila, imenovanja i nadzora rada imenovanih laboratorija, ispitivanja predmeta od plemenitih metala te drugih poslova iz oblasti mjeriteljstva.

Ukupno ostvareni prihodi Instituta s 31.12.2019. godine iznose 678.456 KM. Prihodi se ostvaruju na osnovu podzakonskih akata Instituta i Naredbe o uplatnim računima o administrativnim taksama. Dio prihoda se ostvaruje na osnovu usluga koje direktno obavlja institut, a dio na osnovu usluga koje obavljaju imenovane laboratorije te na osnovu toga Institutu uplaćuju 20% od vrijednosti obavljene usluge. Naplaćeni prihodi u glavnoj knjizi se periodično usaglašavaju s vanbilansnim evidencijama o prihodima.

Finansijski najznačajnije stavke javnih prihoda ostvarene su na osnovu verifikacije mjerila (385.527 KM) i ispitivanja sadržaja plemenitih metala (184.321 KM).

5.3 Bilans stanja

Ukupna aktiva Instituta iskazana je u iznosu od 6.102.244 KM, a sastoji od kratkoročnih potraživanja (1.030 KM) i neotpisane vrijednosti stalnih sredstava (6.101.214 KM). Kratkoročna potraživanja se odnose na dva puta plaćene obaveze Instituta prema pravnim i fizičkim osobama.

Pasiva Instituta ukupno iznosi 6.575.715 KM, a čine je kratkoročne tekuće obaveze (143.127 KM), obaveze prema zaposlenima (123.393 KM), kratkoročna razgraničenja (207.981 KM) te izvori sredstava (6.101.214 KM).

Kratkoročne tekuće obaveze se najvećim dijelom odnose na obaveze prema dobavljačima (91.788 KM), a obaveze prema zaposlenima se odnose na obaveze za bruto plaću za decembar 2019. godine, koje su izmirene početkom 2020. godine.

Kratkoročna razgraničenja su izvršena na osnovu zaključenih ugovora krajem godine, za što su sredstva planirana u budžetu tekuće godine. Računi po ovako zaključenim ugovorima trebaju biti ispostavljeni u 2020. godini.

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

5.4 Pregled dinamike zapošljavanja

Prema pregledu dinamike zapošljavanja, u periodu od 01.01. do 31.12.2019. godine, u Institutu su planirana 53 zaposlena. Ukupan broj zaposlenih na kraju godine bio je 55, od čega je 49 zaposlenih na sistematizovanim radnim mjestima, pet pripravnika primljenih na period od godinu dana i jedna državna službenica angažovana na određeno vrijeme uz saglasnost Agencije za državnu službu BiH do okončanja konkursne procedure.

Tokom godine, u radni odnos na neodređeno vrijeme primljene su tri osobe i to: samostalni referent u Odjelu za dokumentovanje i informatiku, stručni saradnik u Odjelu za tipsko ispitivanje i certificiranje te samostalni referent u Odjelu za opće, pravne i kadrovske poslove.

Prijemi su izvršeni putem javnih oglasa u skladu sa Zakonom o radu u institucijama BiH, odnosno Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH.

Četiri državna službenika su unaprijeđena na poziciju s višim koeficijentom za obračun plaće nakon provedenog internog konkursa, a jedan državni službenik je interno raspoređen na drugo radno mjesto s istim koeficijentom za obračun plaće.

Radni odnos je prestao za ukupno sedam zaposlenih po različitim osnovama (smrt, penzionisanje, istek ugovora).

6. JAVNE NABAVKE

Institut je u januaru 2019. godine donio Plan nabavki za 2019. godinu. Nabavke su provodile komisije za nabavke imenovane za svaki postupak posebno.

Nabave su realizovane u iznosu od 451.355 KM, od čega se na nabavke iz tekućih izdataka odnosi 253.223 KM, a na nabavke iz kapitalnih izdataka 198.132 KM. Provedeno je osam konkurentskih postupaka u vrijednosti od 140.256 KM te jedan pregovarački postupak u vrijednosti od 116.766 KM, dok su ostale procedure provedene direktnim sporazumom.

Predmetom revizije bile su finansijski značajnije i, prema profesionalnoj prosudbi revizora, rizičnije procedure javnih nabavki (nabavka etalonskog seta za kalibraciju u vrijednosti od 116.766 KM, nabavka usluga fizičko-tehničkog osiguranja u vrijednosti od 18.743 KM i nabavka laboratorijske opreme, klip-cilindra, u vrijednosti od 49.959 KM).

6.1 Nabavka opreme za kalibraciju

Procedura izbora najpovoljnijeg dobavljača za nabavku opreme za kalibraciju (klip-cilindar) i dva prijenosna računara pokrenuta je konkurentskim zahtjevom za dostavljanjem ponuda procijenjene vrijednosti od 42.720 KM bez PDV-a. Konkurentski zahtjev je poslat na tri adrese te objavljen na portalu javnih nabavki. Tenderskom dokumentacijom definisani su uslovi za ličnu, profesionalnu i tehničku sposobnost koju izabrani dobavljač treba da ispuni. Definisane su i tehničke karakteristike opreme za kalibraciju, kao i prijenosnih računara.

Kod definisanja karakteristika računara navedeno je da se zahtijeva operativni sistem „MAC OS“ koji upućuje na to da se nabavkom zahtijeva određena marka računara, s obzirom na to da se ovaj operativni sistem koristi kod Apple uređaja. To znači da je tenderskom dokumentacijom vršeno preferiranje određene marke, što je u suprotnosti s članom 54. Zakona o javnim nabavkama gdje u stavu 9. stoji da „Osim ako nije opravdano predmetom nabavke, u tehničkoj specifikaciji ne smije se uputiti na određenog proizvođača, na porijeklo ili na poseban postupak, na marke, patente, tipove ili određeno porijeklo, ako bi se time pogodovalo ili bi se isključili određeni gospodarski subjekti ili određeni proizvodi“.

Obavještenje o nabavci u sistem „e-nabavke“, kao i poziv za preuzimanje tenderske dokumentacije, upućeni su 26.12.2019. godine, a ponuđačima je ostavljen rok za dostavljanje ponuda samo jedan dan, odnosno do 27.12.2019. godine.

Zakon o javnim nabavkama ne propisuje minimalni rok za predaju ponuda u konkurentskom zahtjevu za dostavu ponuda, nego je ostavljena mogućnost da sam ugovorni organ, na osnovu složenosti i vrijednosti predmeta nabavke, odredi koliko je ponuđačima dovoljno vremena da pripreme i dostave svoje ponude. Stav Agencije za javne nabavke je da taj rok mora biti

primjeren, jer u slučaju prekratkog roka za prijem ponuda postoji veći rizik da se ne dobije dovoljan broj ponuda.

Ovakvim postupanjem Institut je smanjio mogućnost dostavljanja većeg broja ponuda, čime bi se postigla veća konkurencija i eventualno dobivanje povoljnije cijene za traženu opremu.

U tenderskoj dokumentaciji je, pretpostavlja se greškom, zbog brzine obavljanja posla, u pojedinim dijelovima naveden sasvim drugi predmet nabavke, npr. da će se cijena nafte mijenjati zbog promjene na tržištu, kao i da se uz obrazac za cijenu ponude obavezno dostavi kopija OPC obrasca koji se također odnosi na nabavku goriva.

U predviđenom roku stigla je samo jedna ponuda dobavljača ukupne vrijednosti 42.700 KM (bez PDV-a), od čega se 9.009 KM odnosi na prijenosna računala marke Apple. Komisija za nabavku je utvrdila da dobijena ponuda ispunjava zahtjeve iz tenderske dokumentacije te dala preporuku direktoru Instituta da se ona izabere kao najpovoljnija. Ugovor je, nakon pribavljenog mišljenja Pravobranilaštva BiH, potpisan 31.12.2019. godine. Oprema je isporučena i fakturisana u skladu s potpisanim ugovorom. U ovom postupku javne nabavke nije bilo žalbi stranki u postupku.

Institut je, protivno Zakonu o javnim nabavkama, kod nabavke prijenosnih računara preferirao određenu robnu marku. Mišljenja smo da je ponuđačima ostavljen prekratak rok za dostavljanje ponuda čime se, kao i u prethodnom slučaju, umanjuje konkurentnost što je jedno od općih principa prema Zakonu o javnim nabavkama.

PREPORUKA 3

Uvažavajući činjenicu da je Institut, zbog kasnog usvajanja budžeta i nemogućnosti nabavljanja opreme zbog privremenog finansiranja, pokušao provesti nabavku do kraja godine, mišljenja smo da bi se više pažnje trebalo posvetiti sastavljanju tenderske dokumentacije kako bi se procedure provele u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, posebno uvažavajući opće principe Zakona o javnim nabavkama.

6.2 Nabavka etalonskog seta

Institut je Planom nabavki za 2019. godinu predvidio nabavku laboratorijske opreme otvorenim postupkom u ukupnoj vrijednosti od 210.000 KM.

S obzirom na to da je budžet institucija BiH usvojen tek krajem 2019. godine, Institut nije mogao ranije pokrenuti proceduru nabavke, jer to u uslovima privremenog finansiranja nije dopušteno.

Institut je nabavku etalonskog seta proveo u skladu s članom 21. tačka c) Zakona o javnim nabavkama, odnosno pregovaračkim postupkom bez objave obavještenja. Kao razlog za provođenje navedenog postupka navedeno je usklađivanje s promjenama u Evropskoj direktivi za mjerne instrumente i redefinisane nominalnog te povećanje odnosa nominalnog i minimalnog protoka vode, zbog čega je kapacitet postojeće linije za kalibraciju mjerila protoka postao nedovoljan tj. ne može ispuniti nove zahtjeve u pogledu ostvarivanja nominalnog i minimalnog protoka.

Postupak procijenjene vrijednosti (100.000 KM bez PDV-a) pokrenut je 26.12.2019. godine. Rok za dostavljanje zahtjeva za učešće bio je 30.12.2019. godine do 10 sati. Ponuđač je dostavio zahtjev za učešće, a komisija za nabavke je konstatovala da su ispunjeni svi zahtjevi

navedeni u tenderskoj dokumentaciji te je predložila da se uputi zahtjev navedenom ponuđaču za dostavljanje početne ponude. Ponuda je dostavljena istog dana te se odmah, tj. u 15 sati i 15 minuta, pristupilo pregovaranju.

U procesu pregovaranja ponuđač je izjavio da ostaje pri početnoj ponudi, a komisija je konstatovala da je ponuđena cijena u okviru planiranih sredstava te pozvala ponuđača da do 16 sati dostavi konačnu ponudu. Ponuđač je dostavio konačnu ponudu u predviđenom vremenu te je komisija dala preporuku da se istom dodijeli ugovor u vrijednosti od 99.800 KM bez PDV-a, tj. 116.766 KM s PDV-om. Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača donesena je isti dan, a mišljenje Pravobranilaštva BiH pribavljeno je dan kasnije, odnosno 31.12.2019. godine. Ugovor s izabranim ponuđačem zaključen je 31.12.2019. godine te knjižen na poziciju vremenskih razgraničenja. Isporuka opreme izvršena je 13.02.2020. godine.

Pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci je zakonom predviđen postupak, ali je legitiman samo ako su ispunjeni uslovi za njegovu primjenu definisani Zakonom o javnim nabavkama. Budući da pregovarački postupak bez objave obavještenja prijeti da ugrozi osnovne principe javnih nabavki jer je najmanje konkurentan i transparentan, trebalo bi ga koristiti samo u iznimnim i zakonom opravdanim slučajevima.

S obzirom na to da je Institut Planom nabavki predvidio predmetnu proceduru provesti otvorenim postupkom i da se Plan nije mijenjao tokom godine, a da nam nisu prezentovani dovoljni dokazi o ispunjenosti uslova navedenih u odluci o pokretanju koji se odnose na stav 21. tačka c) Zakona o javnim nabavkama, nismo se uvjerali u opravdanost provođenja ove vrste postupka.

Također, smatramo da je rok za dostavljanje ponuda za učešće u postupku javne nabavke neprimjereno kratak, posebno s obzirom na složenost i vrijednost predmetne nabavke.

PREPORUKA 4

Institut treba procedure javnih nabavki provoditi u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, kako bi se osigurao princip nediskriminacije prema dobavljačima, kao i princip pravične i aktivne konkurencije na tržištu.

7. OSTALO

7.1 Donacije

Institut je u 2019. godini raspolagao sredstvima iz donacija u ukupnom iznosu od 274.513 KM, a koja se odnose na program posebne namjene „Evropski program za istraživanje i inovacije u mjeriteljstvu“ (EMPIR) i koja su uplaćena od strane Evropskog saveza nacionalnih mjeriteljskih instituta (EURAMET) za troškove učešća Instituta u višegodišnjim istraživačkim projektima iz oblasti mjeriteljstva.

Tokom 2019. godine doznačena su sredstava u iznosu od 233.621 KM, dok je iz 2018. godine preneseno 40.892 KM neutrošenih sredstava. Za praćenje realizacije ovog projekata uspostavljen je zaseban projektni kod u ISFU sistemu Ministarstva finansija i trezora BiH. Ukupna realizacija projekta posebne namjene tokom 2019. godine iznosila je 270.017 KM, a neutrošena sredstva u iznosu od 4.496 KM su prenesena u 2020. godinu. Sredstva su najvećim dijelom utrošena za službena putovanja u iznosu od 156.173 KM, nabavku materijala 19.262

KM i ugovorene usluge 30.628 KM. Vršiti se redovno izvještavanje o utrošenim sredstvima iz projekta.

8. KOMENTARI

Institut nije u ostavljenom roku dostavio komentare na Nacrt izvještaja o reviziji za 2019. godinu, tako da ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj, bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o reviziji za 2019. godinu.

Vođa tima za finansijsku reviziju

Danijel Jozić, viši revizor, v.r.

Rukovodilac Odjela za finansijsku reviziju

Munevera Baftić, viši revizor, v.r.

Članovi tima za finansijsku reviziju

Anisa Jusić, revizor, v.r.

Enes Alić, revizor, v.r.

Željko Ćavar, revizor, v.r.

Rukovodilac Odjela za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta finansijske revizije

Dragoljub Kovinčić, viši revizor, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2019. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2019. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2019. godinu

Institut za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet (2+3)	Izvršenje budžeta	Procenat 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	2,321,000	0	2,321,000	2,259,642	97
Bruto plaće i naknade	1,353,000	0	1,353,000	1,308,773	97
Naknade troškova zaposlenih	165,000	-28,000	137,000	135,584	99
Putni troškovi	100,000	20,000	120,000	119,232	99
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	28,000	0	28,000	25,854	92
Izdaci za energiju i komunalne usluge	74,000	0	74,000	70,032	95
Nabavka materijala	45,000	0	45,000	41,682	93
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	16,000	2,000	18,000	17,809	99
Unajmljivanje imovine i opreme	271,000	0	271,000	270,601	100
Izdaci za tekuće održavanje	107,000	12,000	119,000	115,638	97
Izdaci za osiguranje	3,000	0	3,000	1,962	65
Ugovorene i druge posebne usluge	159,000	-6,000	153,000	152,475	100
2. Kapitalni izdaci	290,000	0	290,000	210,625	73
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	
Nabavka građevina	0	0	0	0	
Nabavka opreme	290,000	0	290,000	210,625	73
Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Rekonstrukcija i invest. održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
4. Budžet-neposredna potrošnja(1+2+3)	2,611,000	0	2,611,000	2,470,267	95
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
			0		
7. Programi posebne namjene	0	274,513	274,513	270,017	98
Evropski program za istraživanje i inovacije u mjeriteljstvu (EMPIR)	0	274,513	274,513	270,017	98
8. Ukupno (4+5+6+7)	2,611,000	274,513	2,885,513	2,740,284	95

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo 28.02..2020. godine.

Direktor:
Zijad Džemić

Bilans stanja na 31.12.2019. godine

Institut za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine

Tabela II

Opis	31.12.2019.	31.12.2018.	Procenat 2/3*100
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	1,030	0	
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	1,030	0	
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	6,101,214	6,991,692	87
Stalna sredstva	15,974,498	15,392,348	104
Ispravka vrijednosti	9,873,284	8,400,656	118
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	6,101,214	6,991,692	87
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	6,102,244	6,991,692	87

3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	474,501	272,234	174
Kratkoročne tekuće obaveze	143,127	71,353	201
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obaveze prema zaposlenima	123,393	126,260	98
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	207,981	74,621	279
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	6,101,214	6,991,692	87
Izvori sredstava	6,101,214	6,991,692	87
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	6,575,715	7,263,926	91
------------------------------	------------------	------------------	-----------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo 28.02.2020. godine.

Direktor:
Zijad Džemić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Institut) dužno je osigurati da finansijski izvještaji za 2019. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015.). Rukovodstvo je također obavezno postupati u skladu sa Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2019. (Službeni glasnik BiH, 84/19) i pratećim uputstvima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Instituta.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za preduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 27.04.2020. godine

Direktor:

Zijad Džemić